Porto opłacono ryczałtem

Ч. 24 (407). Неділя, дня 12. червня 1927. Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації „Український Голос" Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу" в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.
Рукописів Редакція не звертає. Неоплачених писем не приймається

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Тарифа оголошень за текстом за 1 вірш міліметровий одно шпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол. пол. для дрібних промисл. укр. інстит. 0·16 зол. п. Дрібні оголошення по 0·15 зол. п. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол. п., для шукаючих праці подані безпосередно до Адм. по 0·10 зол. п. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

На могили Героїв!

Ті тисяч — тисячі могил,
Ті тисяч — тисячі калік —
Все виплатиться згодом.
І з них народ вогонь до жил
Зачерпуватиме по вік,
Бо став від них народом.

Б. Лепкий.

Зелені Свята... Підемо громадою на могили тих, що головами наложили за найвище право нації. Перенесемося думкою у Великі Дні, коли йшли кріваві змагання від Сяну по Кавказ, коли Український Народ кровю найкращих своїх синів документував своє право на повну волю на своїй прадідній землі.

І глибоко призадумаємося, яка причина, що хоч „*стільки народу впало за свободу, вдержатися не було сили...*" І перенесемося думкою в сиву давнину України і ствердимо: як давніщими віками, так і в переломовій хвилі за наших днів не вміли ми „*одностайно стати*", коли на українські землі стали наступати ворожі полки. Тому, хоча наш Визвольний Шлях густо засіяний могилами цвіту нації, наша доконечна мета все ще не осягнена...

Сьогодня ці могили промовляють до нас німою, а такою могутньою мовою. Бо в них спочивають наші найблищі: батьки, сини, мужі, кревні, знайомі. В них спочиває цвіт сучасного покоління. В них спочиває крівава слава нації, пробудженої в огні і бурі східноєвропейського перелому. Мова цих свіжих могил на історичним українським цвинтарі оживлює мову могил княжої і козацької України. Сьогодня з цих свіжих могил промовляє до нас тисячлітнє минуле Української Землі. Тому якнайніжнішою опікою окружім наші воєнні могили. Нехай ні одна з них не западається в землю. Нехай живе поміж нами память тих, що в них спочивають. Сотки тисяч воєнних могил розсіяні по нашій многострадальній землиці. Спочивають в них жертви мадярських шибениць, жертви кривавого танку займанщицьких держав, Визвольної Війни, завойовницького насильства, таборів інтернованих і полонених. Нехай кожна з них промовляє до сучасного і грядучих поколінь, нехай кожна з них підсичує святий огонь любови до Батьківщини і ненависти до кайданів неволі. Нехай кожна з них в наших душа розпалює великий клич Кобзаря з його „Заповіту"! (с.)

Єдино правильний шлях.

На протязі кількох місяців часто порушували ми на сторінках „Укр. Голосу" справу розбудови нашого життя на нових основах і питання, звязані з цею підставовою справою національної політики західно-українських земель.

І нераз обговорювали ми питання нової інтелігенції, яка цю розбудову нашого життя має проводити. Ще раз зясуємо наше становище у цій справі. Отже потрібуємо великої скількости освічених людей, які поробилисяби фаховцями-організаторами окремих ділянок національного життя. Потрібуємо освічених, вишколених, випрактикованих кооператорів, які взялиби в свій заряд продаж усього того, чого село потрібує і всього того, що село продукує. Селянство-ж основа української нації! Піднесення його матеріяльного добробуту мусить бути одним з головних завдань нашої внутрішної політики. Цього завдання не виконаємо як слід, коли не поставимо його в тісний звязок з боротьбою за український характер міст на західно-українських землях. Що це значить? А ось що: кожний Українець мусить боротися за те, щоби в містах на наших землях все було в українських руках — промисл, торговля, ремесло і тд., щоби всі уряди, всі позиції — від найвищих до найнизчих були обсаджені нашими людьми. Чому? Проста справа: таким чином перекинемо надвижку населення з перелюдненого села до міста, витискаючи з міста чужинний, напливовий елемент. Розуміється, цей чужинний елемент не так легко дасться витиснути. Він має в своїх руках великі матеріяльні засоби, він освічений і випрактикований у використовуванню наших людей. Боротьба з ним не легка. Побивати його можемо тільки нашою організованістю на всіх царинах життя та освітою. Ця освіта мусить бути всесторонна. Отже нам потрібні освічені люде, які працювалиби над піднесенням сільського господарства, які організувалиби торговлю, промисл, ремесло; які організувалиби окремі наші стани; які організувалиби просвітянську роботу, шкільництво ріжних типів і тд. Значить, потрібні нам численні кадри освічених людей, які всеціло посвятилисяби одній з ділянок національного життя і тісно звязали з даною ділянкою своє матеріяльне істнування. Тих всіх завдань, які ждуть нас, не може виконати горстка інтеліґенції, яку маємо, хочби вона вся як один муж увесь свій вільний від праці на хліб насущний час присвячувала народній праці (як відомо, подавляюча більшість нашої інтеліґенції — це урядовці, жмінка адвокатів, лікарів, інженірів — і духовенство). Тут потрібні нам найріжнородніщі фаховці, які добре опанували свій фах. Чим більше матимемо оттаких фаховців, чим більші поступи робитимемо на окремих царинах національного життя, тим більший лад буде в нашому політичному життю. Чому? Бо ця нова інтеліґенція — освічені організатори матеріяльних і духових цінностей нації — з часом, силою конечности здобудуть рішаючий вплив на нашу політику. А оттаким інтеліґентним робітникам вже їхній фах дає великий досвід. Вони, щоби виконати свою фахову працю, мусять здобувати довіря людського осередовища, мусять його переконувати не блягою, пустомельством, крилатою фразою, тільки творчим ділом, даючи цьому осередовищу певні цінности (маймо на увазі діяльність агронома, кооператора, учителя якогонебудь ремесла, просвітянського діяча і тд.). Вони, виконуючи свої фахові обовязки, вчаться вживатися в душу людей, серед яких працюють, в їхній спосіб думання, вчаться, як найлекше промовити до совісти і розуму людей, як побороювати недовіря, з якими кожне людське зібровище зустрічає всякий новий почин. Вони найкраще можуть визнаватися, до чого здатне їхнє осередовище, що воно в силі виконати на перший заклик, а які кличі може виконати що-йно після довшого підготування.

Покищо ми маємо оттаких фаховців застрашаюче мало. Всі сили треба напружити, щоби їх було як найбільше. Тому треба організувати ріжні курси, тому треба якнайбільше практичних підручників-порадників, тому треба організувати відповідні бібліотеки, тому всюди треба заохочувати людей, щоби вчилися, щоби якнайбільше вчилися.

Та вже тепер наші діячі-практики на місцях повинні старатися, щоби мати певний вплив на політику, а саме: повинні виполювати з політичного життя демаґоґію, брехню, лайку, наклепи. Вони повинні дбати, щоби все своєчасно показати зеркало, в якому люде малиби змогу побачити справжнє обличчя даного крикуна-демаґоґа. Бо такий крикун-демаґоґ затроює атмосферу, розєднює суспільність на ворогуючі табори, розпилює наші сили, а все тільки тому, щоби вкрастися в довіря народніх мас для своїх особистих, чи вузко гурткових, чи вузко партійних цілей.

Нам необхідна якнайбільша дисципліна праці. І в громадських справах повинні мати голос тільки люде, що дійсно в свойому життю щось попрацювали, які виказали, що вміють не тільки давати прикази, а й слухати приказів, отже люде здисципліновані. Хто полює на легку популярність, мусить бути зразу здемаскований. Стараймося, щоби у нас популярність можна було здобути тільки корисною для суспільности працею, а не пустомельством.

Один приклад. Є в одному місті адвокат. Не виступивши з партії, до якої належав, приступає до другої партії в місці свойого осідку, а одночасно бере участь в творенню ще одної партії у Львові і входить до управи політичного новотвору. Де инде такий „політичний діяч" бувби висвистаний, а у нас такі вибрики бувають в моді. Тому змагаймо до уздоровлення політичного життя. В цім напрямі покладаємо великі надії на кооперативних діячів на місцях і всіх людей доброї волі, яким лежить на серцю духове здоровля суспільности.

Безладдя на політичному полі спинює працю на других царинах національного життя.

(*м.*)

Президент Масарик про себе.

Від Редакції. 27. травня проф. Т. Масарика чехословацьке Національне Зібрання вибрало в третє президентом держави. У вирі політичної боротьби, від якої не є вільний сьогодня ні один народ, Масарик являється в Чехословаччині головним обєднуючим чинником. Він є неоспоримим авторітетом для широких народніх мас. А цей здобув він собі мозольною працею цілого життя. Одночасно є він сьогодня чи не найбільшим державним мужем в світі, який в одній особі лучить хист політика-практика з хистом педаґоґа-ідеольоґа. Низче подаємо промову през. Масарика, яку виголосив він 7. березня підчас ювилею 60-літної громадської діяльности.

В моїм мозку нуртувало богато плянів. Всеж на перше місце насувалося питання: чим маю зробитися (а жив я тоді в цісарських добрах, серед поневолених земляків). Бо треба знати, що я ріс серед такої нужди, що від ранньої молодости мучила мене думка: остану таким самим невольником, яким був мій батько та инші. Нема що казати, вигляди були невеселі. Щойно в народній школі заблис для мене перший відрадний промінь. Було це після якогось іспиту, коли учитель сказав до моїх батьків гейби дельфійська ворожка: „хлопчина має зрозуміння для науки, слідби його дальше вчити". І тоді впало мені на думку, що я мігби скінчити реальну ґімназію і зробитися учителем. А були це часи, коли кожний селянин мріяв про становище священика для свойого сина. Та я волів обрати фах учителя. На жаль годі було вийти поза намір, бо матеріяльні засоби батька не дозволяли думати про дальшу науку. Віддано мене до ремесла. З початку вчився я слюсарства. По році мати завезла мене до Відня і тут оставила мою небогато обіцюючу особу у пана Малі, у якого колись служила. Цей пан, довідавшись, що я ходив до школи, приняв мене радо до праці — і так я зробився справжнім слюсарським челядником. Одиноким скарбом були тоді мої книжки. В чужім осередовищі почувався я страшно самітним. Цілі дні проходили на виробплюванню гарних підков і цьвочків до чобіт, а одинокою потіхою була надія, що може частина моєї праці пригодиться в Чехії. Минали тижні. Нечайно несподіваний удар: мені вкрадено книжки. Найбільше відчув я недостачу атлясу, над якого картами любив я цілими годинами мріяти про далекі подорожі. Після цього удару ніщо вже не задержувало мене у Відни, я спакував свої манатки і без заповідження вернув до батьків.

По кількох тижнях зробився я ковалем. Цей фах мені найбільше подобався. Між батьком і майстром прийшло до умови, на основі якої мав я працювати два роки без винагороди і за те мав дістати фахове вишколення, так, щоби по цім речинци „вийшли з мене люде" — що мало виявитися в справнім (нефушерськім) виробплюванню підкови. Як второпний хлопець був я у мойого „шефа" в ласках о стільки, що від першої хвилини звільнив мене від послуг особистого характеру. Головно на терені всевлади пані майстрової, тобто в кухні. Одначе в кузні мусів виконувати й найпримітивніщу роботу. Одного разу — гаразд собі пригадую — двигаю до кузні дві коновки води, аж тут стрічаю учителя, що то колись мене мужем наук хотів бачити а пізніще вчив гри на фортепяні. Зразу пізнав мене. Вигляд замурзаного челядника — водоноса — затурбував його. „Звідкіля ти тут взявся" — спитав — „ти, якому я віщував инакшу долю". Я не дав відповіди, завстидався і втік, от сільська дитина. В обідній порі зразу побачив я, що щось сталося. Врешті батьки розповіли про відвідини учителя і його гіркі докори за те, що віддано мене до „варварського" фаху. Ці відвідини зробилися в мойому житю переломовою подією. Завдяки рішучій поставі мами перервав я практику у коваля і перенісся до провінціяльного місточка — Цейковіце, де зі здвоєною енергією взявся до науки. Все йшло гладко, я „гатив" іспит за іспитом і врешті прийшов вимріяний день: я зробився учителем. Як педаґоґ пережив я багато цікавих пригод, які залишили незатерте вражіння. Найбільші труднощі підчас моєї „діяльности" в характері учителя робила мені латинська мова. Як реаліст не знав я цеї мови, тому мав прикрости з боку моїх властей. Це спонукало мене купити собі самоучок і чесько-латинський словар. Вчився цілими ночами, щоби і це „таємне знання" скоро опанувати. „Бубнив" все на память, часто не розуміючи гаразд окремих фраз. Часом зачув слово в церкві, часом у пароха — і так з часом поконав і цю перепону.

А що з природи був я підприємчивий і рвався до праці, не міг собі увявити, щоби моє життя і праця мали покінчитися в малому, провінціяльному місточку. За ніяку ціну! І одного дня вирішив я і виїхав до Відня. Тут покінчив вищі студії. По роках напруженої праці став знову перед питанням: чим маю зробитися? Розглянувся в положенню. Хотів зробитися дипльоматом (Веселість). І це було моє перше реальне змагання. Щоби стати дипльоматом, мусів покінчити Академію орієнтальних наук. Вибився я в знанню арабської мови, якої вчив нас справжний Араб. Іспит здав я з відзначенням. Одначе мої мрії після цього пирсли. Дипльоматичні посади діставали сини богатих аристократів, а мене — сина вбогого селянина — усунено в тінь. Сьогодня — на щастя — діється инакше, тоді така поведінка була загальна. Дня 10. травня 1877 здобув я степень доктора фільософії. Ще тоді навіть на думку не приходило мені, що буду професором університету. Став ним несподівано для себе. Одначе перед тим вирішив я поїхати до Америки. В свойому часі був у мене намір оснувати в Америці порядну пекарню і випікувати в ній гарні „чеські бухтики" і т. д. І по нинішний день тверджу, що праці не повстидавсяби, а з фаху пекаря бувби зовсім вдоволений. Та я зробився професором. Прийшли роки мозольної праці, я зумів побороти не одну перешкоду, а було їх чимало!, — і вийшов побідно. Сьогодня розглядаюся в свойому життєвому дорібкови. Роблю висновки. І доходжу до кінцевого висновку: я з вами всіми, що тут зібралися, і всіми, що остали поза стіна-

ми цеї кімнати, звяваний не тільки вузлами ума, але й вузлами серця. З цею свідомістю жию з дня на день і ставлю собі питання: „А що тепер? Що дальше будемо робити?

Коли я сьогодня виходив з хати, дружина сказала до мене: „Будемо в погоді духа і ума працювати дальше“. Я притакнув їй. Будемо продовжувати розпочате діло. 60 літ моєї діяльности бачу очима професора і досвідного шкільного лиса, бачу їх як написане вступне слово до твору, якого змістом буде майбутня праця. Праця досвідної людини, — людини — вічного оптиміста, що вірить в краще завтра, в сонішну будучину.

З церковної ниви.

Як відомо, від року американська гр. кат. епархія еп. Богачевського дуже схвильована. Буря в лютім і марті трохи ослабла через виїзд еп. Б. до Риму, бо була надія, що Рим вмішається в спір подавляючої більшости епархії з еп. Богачевським. Але Рим обмив руки — мовляв, робіть, що хочете. І та буря по повороті з Риму еп. Б. знову шаліє. Дійшло до того, що в часі великодних свят біля катедральної церкви уладжено еп. Б. бурливу демонстрацію. Одна з американських ґазет так пише про це: „Знетерпеливлений одногодинним очікуванням на епископа нарід, перед архієрейською Сл. Божою зачав виходити з церкви і коли остаточно епископ показався, піднеслися крики: „Геть з ним до Варшави“, і тд. Помимо закликів священиків люде до церкви вже не вернули“.

Цю вістку потверджує і приватний лист, який ми одержали з Америки, а надто подає ще инші вістки з дієцезії, які свідчать, що там запанувало повне безладдя. Годі нам всі ті сумні факти переповідати. Згадаємо лише про місто Честер під Філядельфією. Тут епископський канцлер о. Ващишин відмовився святити паски і люди спровадили собі иншого священика, котрий посвятив їм паски. Рівночасно в великодний вівторок суд в Філядельфії видав чартер для „української католицької церкви“ в Філядельфії. Видачі чартеру спротивився еп. Б., обороняючи назву „рутенської (ruthenian) церкви“.

Як бачимо, боротьба приняла такі драстичні форми, що більше драстичних не можна собі і представити. Обі сторони воюють безоглядно, послугуються свідомо чи не свідомо найогиднішим оружем. А таким оружем мусимо назвати ті оклики, які впали в часі демонстрації. Ми вже мали нагоду зазначити наше становище супроти еп. Б. і нині ми приневолені те саме зробити. А маємо певні дані до того, бо еп. Б. добре знаємо (через кілька літ був він каноніком, а опісля ґенеральним вікарієм в Перемишлі). І тому ми рішучо мусимо виступати проти того рода демонстрації і таких окликів. Ініціятори демонстрації ані одним фактом не в силі доказати, що еп. Б. колинебудь спроневірився національній справі тим способом, якийби оправдував такий глупий оклик в часі демонстрації. Навпаки — еп. Б. був непохитним українським націоналістом, за українську справу був арештований, терпів зневагу. Опісля не був затверджений урядом на становищі каноніка і ґен. вікарія, замкнено йому платню і тд. Це факти, які ми в імя правди мусимо піднести і перестерегти американське громадянство перед такими „патріотичними“ вибриками. Бо коли еп. Б. ставиться на рівні з Даниловичем — то вибачте, але це вже боротьба не поважної части громадянства, але вуличної демаґоґії.

Коли ми це в імя правди констатуємо, то тим самим не хочемо обороняти хиб і блудів о. Б. Будучи фанатиком праці і фанатиком націоналізму, є він рівночасно фанатиком католицизму, який в його очах уособлює ватиканська дипльоматія. На тім пункті його ніхто не переконає. Арґументів він не признає, з окруженнєм, з обставинами не рахується. Він впертий. Не одна справа моглаби бути полагоджена навіть по його думці — та ні, еп. Б. своєю тактикою цего доконає, що всіх людей відстрашить від цієї справи. В боротьбі еп. Б. так само безоглядний, фанатичний. Противника бажає положити на 4 лопатки. Витичив собі дорогу і хто навинеться йому на тій дорозі, цего бажає розторощити. До світських людей відноситься з упередженням — це в його очах „вороги“ церкви.

Моглиб ми навести цілу низку прикладів на все вище сказане. Та не о те нам ходить. Нам ходить головно о те, щоб знайти спосіб ліквідації траґедії в Філядельфії. Деякі духовні круги уважають тактику о. Бог. ліком для нашої церкви, не бачать навіть тіни блудів еп. Б. — і справа дійшла аж до демонстрації. Тут вже повинні інтеревніювати вищі чинники, але вони або вмивають руки, або ще підохочують о. Б. до непоміркованости. Ми віримо, що такі священики на американськім ґрунті, як о. Пристай з Буффалю, моглиби зліквідувати цю траґедію в Філядельфії. На жаль, о. Пристай не знаходить послуху в еп. Богачевського.

Фахові школи

львівського шкільного округа!

З нагоди наближаючогося кінця шкільного року слід пригадати важніщі школи фахові, на нашій земли, а саме:

I. торговельні: Українська у Львові ул. Корняків 1, є вона 3-літна для абсольвентів всенародної школи і однорічна для матуристів. Се школа приватна. Державні польські є у Львові чотиролітна економічно-торговельна ул. Скарбківська 39 для абсольвентів 4 кляс середної школи, в Перемишлі і Станиславові 3-літні школи державні для абсольвентів 7 кляс всенар.

II. Школи технічні і ремісничі: Українські приватні курси Рідної Школи, про які інформації подасть Рідна Школа у Львові Ринок 10. Державні: Борислав гірничо вертнича дволітна для абсольвентів всенародної школи або низшої ґімназії, Глиняни килимкарська, Ярослав будівельне ремесло, Яворів деревна, Камінка струм. ковальська і штельмахська, Коломия деревна ї шевська, Львів Снонківська 47 будівельна і ремісничa, Станиславів деревна — усі ці школи приймають хлопців укінчивших 4 кляси народні. Наука 3—4 літ. 7 кляс всенародної або 3 середної школи вимагають: дівоча держ. фахова школа у Львові ул. Зелена 8 з відділами кравецтва, біля. моднярства, гафту і коронок, наука 3 роки.

III. Школи рільничі і огородничі для абсольвентів 4 кляс всенародних: українські курси Просвіти, адреса Львів, Ринок 10. Державні школи польські: Пересниця п. Стрий, Городенка, Городок, Вулька кан. під Львовом, Заліщики садівниче заведення. При школах є бурси. Наука безплатна треває 3 роки.

На всі ці школи ідуть також наші податкові гроші, тож треба з них користати, поки своїх не будемо мати, бо добрим рільником чи ремісником без науки годі стати. Д К.

Давна перемиська громадянка поручає середну годовельно-рільничу школу, де має свої діти.

Szkoła Średnia hodowlano-rolnicza państwowa w Dębowej Łące (10 км) від стації Wąbrzeźno, почта в місци) на Поморю приймає подання о приняття до 20 X. 27. Приймаються абсольвенти 4 кляс середної або 7 всенар. школи на I курс, абсольвентів 3 кляс сер. або 6 нар. на приготівки. Усіх кандидатів на I курс обовязує вступний іспит з матеряду IV кляс ґімн. з польського, математики і природи до приготівки з 3 кляс ґімн. Іспити є 25 червня і 1 вересня Подання о приняття вносять родичі, долучуючи житєпис ученика власноручно написаний, метрику, шкільне свідоцтво, свідоцтво лікарське, 2 малі фотоґрафії, а коли була річна перерва в науці то ще свідоцтво моральности. Вписове 15 зл., оплата піврічна 65 зл., удержання в інтернаті місячно 75 зл. і одноразово 30 зл.

Дописи.

Теребовля (жіноче віче). Дня 24 травня ц. р. відбулося велике жіноче віче в Теребовлі. Простора саля Просвіти виповнилась по береги. Присутних було понад 700 учасниць, з того майже сотня мущин. Переважало сільське жіноцтво з повіту теребовельського, було також немало місцевого міщанства і інтеліґентного жіноцтва. Зїхали з цікавости і доохоличні священики та світські інтеліґенти, щоби послухати „як то жінки реферують“. Віче отворила голова вічевого Комітету п. Н. Мохнацька патріотичною промовою, в якій щирими словами привітала усіх присутних і заохотила до спільної праці. Опісля слідував вибір президії, до якої війшли п. Мохнацька, селянка Слівінська з Задів і селянка Войтович зі Слобідки, на секретарку покликано п. Марію Глинську. Перший реферат виголосила п. Блянка Баранова „Про політичне становище жінки“. — Референтка обговорила політичне становище жінки у инших народів, наші сучасні політичні відносини та політичне становище українського жіноцтва. В кінці зясувала ціль, ідеольоґію і програму УНД. Обєднання та заохотила жіноцтво до співпраці у цій партії. Опісля слідував реферат просвітно-орґанізаційний п. Ольги Богачевської. З питомим собі темпераментом виголосила референтка свою промову, змальовуючи великі постаті наших жінок героїнь, та їх заслуги для визвольної боротьби укр. народу, при чому не заощадила критичної оцінки нашого сучасного жіноцтва та байдужности загалу до суспільної і громадянської праці. Опісля слідували привіти. Від міщанської орґанізації привітав о. декан Мохнацький — цей перший відгук жіночого руху в повіті теребовольськім. Опісля зложив привіт від Повітового Комітету У.Н.Д.О. — адвокат Др Заплітнній, який опісля пояснив право виборче до громадських рад та завізвав жіноцтво до масової участи у громадських виборах. В дискусії забирала голос між иншими селянка Анна Куч з Ласковець, яка своєю палкою і горячою промовою захопила усіх присутних. Опісля говорила міщанка Марія Миколаєнко, яка у віршованій формі висказала свої спочування з борцями за волю укр. народу. — В справі національного виховання дітей і засновування діточих садків говорила п. Франчуківна. Відтак слідували резолюції в справі участи жіноцтва у виборах до громадських рад, поширення орґанізації жіноцтва в повіті теребовельськім, скасування корчем і напятнування національних киринників. З піснею „Ще не вмерла“ на устах розходилося жіноцтво з великою бадьорістю і підйомом духа.

Закомаре, пов. Золочів. Дня 25. травня, виставлено у нас виборчі листи до перегляду голосуючих. Листи виборчі виготовляв не громадський писар, тілько знаний всім в околици чоловік, що ворожо відноситься до нашого народу. Листи виборчі так виготовлені на жадання війта, що панує загальне невдоволення. До I кола увійшли такі особи, що по ординації виборчій цілком туди не належать, бо не мають навіть в громаді ґрунту, лише поза границями села. Увійшли до I кола такі, що мають поле і платять безпосередний податок, але в малій цілком квоті. До II кола увішли також особи, що не мають права до него належати, лише до III кола, а знову такі що мали би бути вписані до I чи до II кола, то вписані в III-ім або аж у IV колі. Приміром управителька школи, яка мала належати до II кола, вписана до IV. Але нарід вже опамятався, не ті часи, що колись. Тепер кождий зрозумів значіння добра народу і своєї справи буде боронити остро і отверто. Друге, наш війт враз зі своїми двома прибічними радними і писарем (бо двох радних не іде їх дорогою тільки нашою) роблять все на перекір всім людям з виїмком хрунів і перекинчиків. Сего року ухвалили продати дерево з громадського ліса (хоть єго вже дуже мало є), а купити кавальчик мочару для громади, цілком не ужиточного. Ціла громада вислала депутацію в сій справі до староства, але не знати, чи удасться тепер виборити право. Перед кількома місяцями прибув до нас новий священик на імя о. Василь Давидович як адміністратор парохії. Він богато зробив вже доброго. В короткім часі за його старанням засновано Кооперативу котра дуже гарно розвивається, засновано також при читальні „Просвіти“ аматорський гурток, котрий дав в цім році кілька вистав у нас, а також виставлено „Невольника“ в сусіднім селі Підлисє. Костюми і ґардеробу випожичуємо зі Львова з Театральної Коопер. Також відсвятковано свято „Просвіти“ в грудні і зібрано на дар „Просвіти“ 26 зол. Реферати і відчити мали таки свої люди. Нарід горнеться до „Просвіти“, головно молодіж. Знову в квітні відсвяткувало Т-во „Сокіл“ свято садження дуба на памятку проголошення Української Держави. Хор відспівав кілька національних пісень і виголошено кілька промов.

З Франції. Наші брати з рідного краю думають, що тут рай для наших людей. А воно так не є. Дуже тяжко нам жити. Нам чужинцям (по французьки: „ентранжерам“) дають найтяжчу працю за наймарніщу платню. Так отже нас кривдять і нашою кривдою збогачуються. Наставники стоять нам над карком і за що-будь позбавлюють нас роботи, а тоді хоть гинь. Але чужина навчила нас богато доброго. Коли я сюди приїхав, то ніде не було чути нашого слова, так наші люди були розбиті і не зорґанізовані — боялись своєї тіни. Але коли ми приглянулись, як тут орґанізуються робітники инших народів і самі французькі робітники, то і ми взялись до орґанізації. І нині ми вже маємо свою бібліотеку і ґазети. Ми почули в собі силу. А все те навчили нас Французи. Бо треба знати нашим селянам в Галичині, що тут кожний французький селянин і робітник без ґазети не обійдеться і він що дня мусись мати свіжу ґазету. В неділю прочитавши ґазету, береться до книжки. Тому то французькі селяне і робітники живуть інакше як ми — працюють лекше, і без порівнання краще їдять і краще убрані, як наші. От і не раз ми собі тут говоримо про наших братів в Галичині та просимо Бога, щоб просвітив їх розум, щоби і вони горнулись до ґазети і книжки і навчились орґанізації. Ба але до цего ще в нашім ріднім краю далеко. Наш селянин звичайно каже: „Коли я буду ґазетою бавитися, то мені господарка пропалаби“. — Ні, брате, твоя господарка тоді ще краше розвинеться. Лиш пробуй засмакувати в ґазеті і книжці, а будеш бачити користь. Замість сидіти в смердячій коршмі, запренумеруй собі ґазету і вечерами читай її жінці і дітям. Тоді пізнаєш, що то орґанізація! І памятай, що тільки орґанізація визволить нас з чужого ярма. — Михайло Турчинський.

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Після довгих переговорів і заходів Польща — чого доброго — готова таки дійсно дістати позичку в сумі 80 мільйонів долярів на 7%. Як пишуть ґазети, має бути Польща через 20 літ під економічною контролею банкової консорції, що дає позичку. Дуже знаменний є для настроїв, які панують по більших містах в Польщі, вислід виборів до вар-

---

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Керенський.*)

Одного дня Александер Керенський сидів в товаристві чужинців і говорив з пересердя:

— Большевизм — є то страшний мідяний велит на глиняних ногах Досить є йому відрубати ноги, щоби впав. Ми старі революціонери..!

Захмарений, чорнобородий добродій зі зморщеними бровами, підскочив нагло на кріслі і перервав несподівано:

— Що, що?

— Говорять, що большевизм є то мідяний велит на глин...

— Ні, ні, не се! Але що ви сказали „старі“ — що?

— Говорять, що я, як старий революціонер...

— То ви, ви?

— Но так. А що ви думаєте?

— Слухайте — зачав шептати нагло, голосом повним добродушности, чорнобородий добродій — який з вас революціонер? Большевизм вже від чотирох літ осідлав Росію — а як ви боролись з ним? Не вдарили ви пальцем о палець! Ви лиш плენталися під ногами, то в Корнілова, то в Денікіна, опісля Колчака, а врешті Вранґля... „Ми старі революціонери“. Ей, добродію, краще вам сидіти тихо!

— Але послухайте...

— Е що там слухати! Вже чотири роки слухаємо вас, а ви говорите і пишете, якби мене ліва нога свербіла, а ви драпали праву.

— Слухайте, добродію, не раджу вам говорити до мене таким тоном...

— От і маєш, буду ще добирати тону! „Старий революціонер“! Ні, брате, як-що ти є старим революціонером — то не швиндяйся тут закордоном, не перешкаджай людям праці, але їдь до Росії і орґанізуй там революцію... Звідси легко все побіджати словами...

Чорнобородий добродій був рішучий і шорсткий, навіть простакуватий, але говорив таким тоном, що можна було його сейчас тарахнуту пястуком по голові, або легко збити його з пантелику, прибираючи тон ще більше острий і рішучий.

Керенський вибрав то друге:

— І поїду!

— Куди?

— До Росії.

— Ей плетеш?

— Вибачте, не розумію вас.

— Нема що розуміти. Я тобі так скажу... (Чорнобородий перейшов вже виразно на „ти“, а голос його прибрав тон солодкий). От, що я тобі скажу, Саша, як-що дійсно поїдеш до Росії, станешся для мене першим чоловіком!

І поїду. Що-ж ти думаєш? Мої робітники, певно не можуть мене дочекатися! Бажають вони правдивого провідника, Поїду! А коли покажуся, а большевики розлетяться на чорири вітри! Тепер не буду вже з ними панькатися. Набрав я вже розуму.

— О це розумію. Люблю таких смільчаків. І я, приятелю, поїду з тобою. Зі мною не згинеш. Коли їдемо? Завтра?

— Також видумуєш — завтра... Бороду запущу і поїду.

— Маєш слушність. Запусти бороду, Сашеньку, хай буде. Отже їдемо, Сашо? Ей смільчак з тебе.

Поцілувалися сердечно.

*

Керенський сидів дома і нікого не приймав.

— Чи пан дома?

— Так, є дома. Але занятий.

— Чим?

— Бороду запускає.

— Алеж, мій любий, що-ж то за заняття. Може преціньзі мною розмовляти, а борода, все одно, буде рости.

— Всі ви так говорите. Не казали приймати, значить — не можна.

*

Пароплав віз Керенського і його нового приятеля з Константинополя до Севастополя.

— Оба — Керенський і Чорнобородий — стояли на покладі: розмовляли.

Та розмова мала дещо односторонний характер, бо говорив лишень Керенський.

— Большевизм треба розбити одним могучим ударом. Коли скличу своїх робітників і цілий усвідомлений пролєтаріят, коли всі кинуться на того стоголового змія мерзенного відрубають йому всі голови. Тільки один удар, але скорий як лискавка. А всі ті злодії і бандити розлетяться, як розбитий пустий оріх.

— Гм... так — потакував Чорнобородий. — От і Севастополь вже видно.

— Вже?! Скоро. Я цікавий, чи удасться нам пересмикнутися за фалшивими пашпортами, чи може, не дай Боже, задержать нас? Властиво я думаю, що большевизм в чистій формі не є злий: якби його не викривили люди, які є галапасами на нім...

— Яка гарна пристань — перервав Чорнобородий.

— Що там пристань! Подумай, як гарні є деякі тези науки Карла Маркса. Ясне мені, чому комуністи уважають Маркса своїм євангелієм.

— Геть з дороги! Треба прикріпити сходки.

— Вже сходимо... Як-же скоро морська подорож минає. Ясне мені тепер, чому моряки могли стільки зділати в часі великої революції російської... Без їх допомоги не моглиби ми доконати погрому буржуазії.

— Гей, не в пору розбалакалися. Витягайте свої клунки.

— Вже? Яке чудове місто! Що за лад, яка чистота. Представляю собі, що тут діялося в часі побуту Вранґля... Взагалі та контрреволюція!...

*

Їдуть поїздом на північ.

— Яка то стація? — запитав Керенський дрімаючого Чорнобородого.

— Мелітополь.

— Вже? Як скоро. Ледви третий день їдемо, а вже Мелітополь. Адавнійше поїзд волікся майже пятнайцять годин. Рішучо, що тичиться ладу і системи, то большевизм посіяв здорові зерна. Не можу, очевидно, похвалити террору і гніту преси... Але що робітники зачали добре працювати, то мусимо комуністам признати.

Їхали, їхали:

— Яка стація?

— Харків.

— Вже? Алеж ми їдемо що-йно дзайцять перший день. Хлопче, яку маєш ґазету? Комуністичну? Но, но, якби то була білоґвардійська — я би тобі штанці стягнув і добре витріпав за неї. Не хвалю, очевидно, терору, але думаю, що супроти преси занято слушне становище. Коли мене, що управляє краєм, зачнуть критикувати власні піддані — чиж маю мовчати? Ні, товариші, треба зрозуміти, в якій ситуації знаходиться Лєнін і Троцький! Їх доля також не є солодка!

— Тула. — Тьфу, до чорта! Хіба то не товарово-пасажерський поїзд, а поїзд-лискавка. Їдемо що-йно другий місяць, а вже Тула. А чому так скоро? Бо працюючий народ жиє в божім страсі. Є такі, що повтаряють: „Терор, терор“. Терор добре застосований є найкращим способом. Не буду сперечатися, що без потреби не годиться його уживати. На приклад, на мене нема що наставати. Нікому нічо злого я не зробив, совітську владу шаную, я пустив їх навіть свого часу до палати Кшесінської — мешкайте собі, я не жалую. Таким вже я є добрим. Знаю, що комуністи також добрі люди. — Яка то стація, товаришу?

— Москва. — Скажіть, товаришу, куди веде дорога до того місця, де спочивають поляглі в обороні своїх обовязків товариші-комуністи?

— Хотівбим зложити пошану їхнім святим мощам.

Чорнобородий почіхався в бороду, відкашельнув, плюнув і мовчки як опарений вискочив з поїзду...

---

*) А. Керенський — це славний балакун, який знівечив овочі російської революції і кинув Росію в бездоню большевицького безправства. Як звісно, він здеморалізував російське військо своїми демаґоґічними промовами. Це чоловік широкої губи і довгого язика — це противенство Масарика, досвідного політика і чоловіка праці. Померший недавно російський письменник-гуморист дуже гарно схарактеризував Керенського у своїй гуморесці, яку подаємо нині в перекладі.

шавської міської ради. Хоча комуністичну лісту уневажнено, всеж на неї впако 66 тисяч голосів, отже мало що менше, як на лісту пепесівців (польської партії соціялістичної). А треба знати, що пепесівці мають на варшавському ґрунті гарну традицію з часів боротьби з царатом. Вони тепер міцно скомпромітувалися в очах своєї публики, бо в травні мин. року кликали її на барикади, щоби здобути владу для Пілсудского. Пілсудскі зробився диктатором, пепесівці менше чи більше явно підпирали його правительство, а він нічого собі не робив з їхніх домагань. В останніх часах, пепесівці побачили, що земля під ними горить і вирішили перейти до острої опозиції. На східногалицькому терені пепесівці вирішили віддати прислуху „народовому“ таборови, проголошуючи бойкот громадських виборів. Є це милення очей. Їм не випадає робити бльок з „народовим“ табором, отже вони про око проголошують бойкот, а публиці дадуть кивок голосувати на лісту бльоку польських партій. Пепесівці мали надію, що вдасться їм пірвати до бойкоту громадських виборів Українців. Тому гніваються на нас, кажуть, що ми гірші від них демократи. Східногалицька вшехполякерія сиків зі страху за вислід громадських виборів, боїться, що Українці станують лавою до виборчої урни і виберуть до громадських рад чесних людей (вшехполяки кажуть: „пшеціфпаньствово настройоних“). Тому вирішили якнайрішучіще старатися на засіданню сойму, що зійдеться 20. червня, щоби вибори громадські не відбулися, зглядно, щоби їх уневажнено. Також в печінках вшехполякам виборча ординація до сойму. Дуже хотілиби змінити її. Від вшехполяків зачинає по трохи відскакувати на східногалицькому ґрунті ґвардія Вітоса. Хоча Вітос все ще ласиться коло вшехпольських ватажків, його „люде“ на місцях входять у виборчий бльок з „направячами“ (ґрупа Пілсудського). — Політичні процеси не виходять з моди. Не давно покінчився комуністичний процес у Вильні, в якому обвинених тяжко позасуджувано. В Луцьку йде процес проти 61 обжалованих за „комунізм“, „саботаж“ і инші страхітливі речі. В Рівному в третє відбулася розправа проти послів з Української Парляментарної Репрезентації (П. Васильчука, Козицького і Чучмая), яких свого часу рівенський суд засудив за віче в Почаєві. Люблинський вищий суд цей засуд зніс, а Варшава ще раз завернула справу до Рівного. Одначе судив цим разом трибунал, висланий з Вильна і увільнив послів.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ гризуться між собою. Опозиція піднесла голову. Та Сталін з нею не дуже церемониться. Голові опозиції Зіновєву правлячі кола заборонили вступ до Комітерну, в якому він був недавно головою. Це обурило Троцького і він за це зробив велику авантуру. Большевицькі ватажки самі не знають, на яку ногу ступити в тяжкім спорі з Анґлією. Покищо взялися знову говорити про небезпеку війни. Хоча вони свідомі, що війна не добром пахне. Дуже прикрі замітки поробив про червону армію німецький ґенерал Гофман. Він каже, що червона армія не здатна до ведення довшої війни, бо не має відповідної скількости фахових офіцерів (з 85.000 офіцерів царської служби більшість вирізали большевики, в самім Київі 4000, богато з них вигинуло в білих арміях, частина на еміґрації). Слабо стоїть справа з технічним заосмотренням армії, погано є з залізничими шляхами, вони не пристосовані до воєнної діяльности. Вкінці: на випадок війни требаби зарядити загальну мобілізацію. Армія складається в 85% з селянських синів. А село невдоволене большевицькою владою. Навіть на випадок виграної війни для большевиків грозилаби небезпека, що армія під проводом якого популярного ґенерала збунтується і переверне большевицьку владу. Розуміється, большевили свідомі цего. Вони не хочуть війни. Одначе в таких напружених відносинах, які тепер запанували, війна може спалахнути, хоча її зовсім не бажають собі й Анґлійці (вони люблять вести війну чужим коштом!). Покищо большевики своєю дурною політикою спричинили одно: піднесли високо акції Польщі в Анґлії. І ще одно: цілий світ на них огнем ненависти дише. Ось зразок. Американський амбасадор в Парижі на зібранню американської кольонії виголосив промову, в якій м. и. сказав ось що:

„Упадок Росії є найбільшим моральним заломанням, яке знає історія. Цивілізовані народи стоять в обличчю нового експеріменту правління в імени народу, а в дійсности найбільш деспотичного. Зєдинені Держави не стерпілиби, щоби банда грабіжників, що насильно загарбала владу, тероризувала инші народи, а головно шляхотний французький народ. Не думаємо атакувати большевицької системи в Радянському Союзі. Що вона там робить, обходить перше в сього народи, що живуть в ньому. Одначе здержуємося від давання теперішним провідникам большевиків засобів і нагоди до ширення отруї“.

З цього ясно, що між Анґлією та Америкою є порозуміння в справі одноцільного фронту проти большевиків, що це порозуміння поширене на Францію. А Італія давно слухає, що їй скаже Льондон. Цікаво, що голова всесоюзного радянського правительства — Риков у своїй останній промові закинув Анґлії, що вона управляє шпіонажу на велику скалю в Рад. Союзі, головно на Україні.

АНҐЛІЯ має новий клопіт — з Єгиптом. Єгипет так само, як Індії (де 300.000 Анґлійців панує над 300,000.000 Індусів) змагає до повної незалежности. Незалежницькі змагання Єгиптян в останніх часах приймають щораз острiщі форми. Одною з жертв цих змагань впав перед пару роками „сірдар“, тобто начальний вожд анґлійської армії в Єгипті. В умові, яку опісля заключила з єгипетським правительством, зобовязалася Анґлія забезпечити незалежність Єгипту під ось якими умовами: 1) контроля Судану, 2) охорона суезького каналу, 3) охорона Єгипту перед всяким нападом, 4) забезпечення анґлійських інтересів в Єгипті. На буденній мові це значить, що Анґлія усадовлюється в Єгипті і під покришкою охорони своїх інтересів і забезпечення суезького каналу може удержувати в Єгипті довільну скількість свойого війська. В додатку все це злучене з упокорюючим застереженням, що „сірдар“ має побирати платню з египетського державного скарбу. Цього Єгипет не міг довго стерпіти і ось египетський парлямент під проводом вожда незалежницької політики Заґлуля Паші (його називають „египетським львом“) скреслив з буджету платню для сірдара. Анґлія запротестувала проти цього, а для піддержання протесту вислала в сторону побережжа Єгипту три найбільші воєнні кораблі. На чому залежить Анґлії? Чи значну армію з танками і аероплянами держить вона в Єгипті для пильнування збору бавовни, який — до речі кажучи — в останніх часах підупадає? Ні! Вона дрожить за шлях до Індій і Китаю: за суезький канал. Єгиптяне висунули цікавий проєкт, а саме: щоби Анґлія для цеї ціли перенесла свою армію на синайський півостров, зглядно до Палестини. З огляду на це Єгипет згодивсяби навіть віддати синайський півостров Палестині у вічну аренду. Що Анґлія числиться з такою необхідністю в дальшій будучині, вказувалоби те, що вже два роки тому анґлійське правительство іменувало високим комісарем Палестини не цивільного урядовця, тільки маршалка Plumer-а. — Знаменним показчиком зміни настроїв в публичній опінії Анґлії є вислід доповняючих виборів до палати громад в окрузі Bosworth. Ліберальний кандидат (до речі: права рука Льойда Джорджа) дістав 11,981 голосів, кандидат партії праці 11,710, а консервативний кандидат — ґенерал Searb всього 7.685 голосів (при попередніх виборах консерватисти дістали тут 10.114 голосів, ліберали 9 756, а партія праці 9.145). А що останні вибори відбулися після зірвання взаємин з большевиками, їхній вислід є поважною пересторогою для консерватистів, що мають тепер всю владу в своїх руках. Бо треба знати, що ліберали, а головно їхній вожд Льойд Джордж, а так само партія праці були і є проти зривання взаємин з Радянським Союзом.

В НІМЕЧЧИНІ хоча не має на папері порозуміння між великими партіями, всеж у важних справах для держави виступають вони однозгідно. Два приклади. Для німецьких націоналістів дуже важною була справа порозуміння з бувшими пануючими родами в справі вивласнення маєтків цих родів. Німецькі соціялісти, хоча є в опозиції і хоча вони принципово (засадничо) стоять на становищі соціялізації, не противилися компромісови (угоді) з Гогенцолєрнами і другими родами, на основі якого залишено цим родам великі маєтки. Німецькі націоналісти є за приверненням монархії в Німеччині, а соціялісти є завзятими републиканцями. Коли в парляменті на чергу дня прийшла справа продовження сили закону про охорону републики (а в ньому міститься й заборона Вільгельмови вертати до Німеччини), націоналісти, які засідають тепер в правительстві, не противилися продовженню сили цього закона. Хоча могли не допустити до цього. Кожна німецька партія поза непочитальниками з ліва і з права має зрозуміння для других партій і найважніще: для держави. Числяться з внутрішним укладом сил і з міжнародним положенням. Знають, що Німці можуть назад здобути своє старе значіння в світі тільки єдністю, що тільки спільними силами зможуть звільнитися від непомірних тягарів, наложених на них версайським договором. Чи треба ще наводити на доказ внутрішної дисципліни у Німців католицьку партію — т. зв. „центровців“, що від початку істнування Німеччини як републики беруть участь у всіх правительствах, засідаючи разом раз з соціялістами раз з монархістами (самі вони завзяті републиканці)? Чи згадувати ще про те, що на чолі пруського правительства стоїть соціяліст — Браун і в цій ролі тісно співпрацює з загальнонімецьким правительством, в якому засідають монархісти, проти якого партія Брауна в парляменті веде опозицію? Так поступають Німці, велика, могутня нація. Є у них великі багатії, є й бідні (зорґанізовані по більшій части в соц. партії, а частинно в християнсько-робітничій). Одначе все вони вміють найти спільну мову. А у нас? — В теперішню хвилю увага світа звернена на становище Німців в анґлійсько-большевицькім спорі, який заострюється до білої грани. Без приєднання Німеччини на свій бік нічого не вдіє Анґлія большевикам. Що більше, для економічного життя Німеччини цей спір може дати значні вигоди. Дорого мусілиби Анґлія й Франція заплатити за перехилення Німеччини на свій бік (знесення окупації, скасовання тяжких грошевих зобовязань, віддача кольоній, вирівнання східних границь). Вже тепер преса говорить, що Німці мають дістати Данціґ і поморський коридор. Провідник німецьких націоналістів ґраф Вестарп виголосив на партійнім окружнім зїзді Везера-Емс промову, в якій піддав м. и. острій критиці політику Польщі і облудну поведінку Анґлії та Франції у відношенню до Німеччини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ міністер торговлі Герберт Гувер виголосив на зібранню всеамериканського союза у Вашинґтоні промову, в якій сказав, що Америка не повинна давати позичок для чужих держав на воєнні цілі. Дальше сказав, що жадна держава не повинна позичати собі гроший ані не повинна позволити своїм горожанам на позички для себе, а також жадна держава не повинна позичати другим державам ані позволити своїм горожанам позичати другим державам чи горожанам других держав — гроші на воєнні видатки. Ся заява Гувера має велике значіннє. Бо власне гроші на воєнні і нетворчі цілі держав в Европі і других частях світа ідуть з Америки. Америка в останньому часі визичила 12 міліярдів долярів на сю ціль, хотяй Европа не віддала американському урядови других стільки з часу війни. Позички дають американські банки, котрі лакомяться на більший процент, аніж можна дістати дома. Але вони дають їх за припорученням державного секретаріяту з Вашинґтону. Се значить, що американський уряд неначе дає свою поруку. А міжтим сі позички шкідливі. Вони витворюють оману в Европі, буцімто там є гроші і позичаючі держави не заводять потрібної ощадности. Кромі того вони не будують, а руйнують. Видатки на війну се розтрата, руїна. Не тільки на сьогодня але й на будуче. І через те їх буджети не сходяться у приходах і розходах. Сі останні все більші. І тоді вони знову ідуть до Ню Йорку. Оббивають пороги банкирів і позичають на зрівнання буджетів. А міжтим іззa такого великого попиту на гроші доляр на грошевому ринку в Америці дорожів для самої Америки Се відчувають не так великі підприємства як найбіднійша часть горожан Америки. Їм тяжко добути гроший і мусять платити проценти такі, як платять уряди чужих держав. Значить, війну готовиться в Европі коштом найбіднійших міліонів горожан Америки. А усьому тому лихови і в Америці і закордоном легко можнаб зарадити, якби американські банки приняли засаду Гувера. Важко булоб готовити війни в Европі, а в Америці був би покладний дешевий гріш на усякі підприємства. Також і на корисні і творчі підприємства в Европі тоді найшлись би броші. І се було б заповідю добробуту в Америці, а европейські держави мусілиби здатись на себе, на свою працю, на свою долю. І завелиби у себе порядок і розумну перебудову без воєн. Але видно у Вашинґтоні сеї заяви Гувера не сподобали собі. Не сподобав собі її міністер закордонних справ (державний секретар) Келлоґ і запротестував проти неї, кажучи, що з нею не годиться. Він безперечно, сказав не тільки свою думку але і президента Кулиджа. Се значить, що руйнуюча закордонна фінансова політика Америки буде продовжатись, поки Кулидж буде президентом.

ІТАЛІЙСЬКИЙ диктатор своєю тепер вже історичною промовою в парляменті викликав великий гармідер в світі, а захоплення в Італії. Він заповів, що Італія до 1935 р. мусить мати 5 міліонів узброєних жовнірів, число населення Італії в 1950 році мусить зрости з 40 на 60 міліонів, отже Італія мусить вести політику підбоїв (бо де ж це населення поміститься?). Крім цього погрозив Німцям (навіть у визиваючий спосіб!) а за те змякшив тож у відношенню до Франції, вкінці викпив демократичний устрій і заповів далекосяглі зміни конституції та що диктатура фашизму буде довго тривати (мовляв — „його наслідник ще не вродився“). Не дивниця, що тепер цю промову обговорює світова преса. Заслуги Муссолінія для Італії безперечно великі. За його володіння піднеслося рільництво, промисл, торговля. Доляр ще в серпни мин. року коштував 31 лірів, тепер 18. Дальше Муссоліні робить старання, щоби відповідно до піднесення вартости ліра, обнизити ціни товарів. Правда, мимо його натиску знижка товарів покищо вагається між 10 і 20% (лір піднісся на 70%). Всеж він робить дальші заходи, щоби ще більше обнизити ціну товарів. Велике піднесення вартости ліра без відповідної знижки цін товарів погано відбивається на туристичнім русі, з якого Італія має великі зиски, та на вивозі. Тому за всяку ціну старається зрівнати знижку цін з підвищеною вартістю ліра і таким чином стабілізувати валюту. Муссоліні прекрасно знає своїх Італійців. Його горда промова зробила на його земляків велике враження. Цікаво пише з цеї нагоди одна з італійських ґазет. Вона потішає Французів. Каже: Не журіться, Французи, що вас щораз менше, що ви завмираєте, бо за те щораз більше Італійців і вони, що дали початок французькій нації, обіймуть по ній спадщину. Добра потіха...

ФРАНЦУСЬКЕ правительство переходить критичну хвилю. Радикальний посол Буіссу поставив внесок, щоби зрівнати побори спенсіонованих урядовців і офіцерів з поборами чинних урядовців. Цей внесок поборює премієр Поанкаре, бо не має покриття на цей новий видаток. Тому поставив в звязку з цим справу довіря. У фінансовій комісії голосувала за Поанкарем більшість, одначе за ціну певних уступок. Не знати, як буде на повнім засіданню парляменту, бо внесок Буіссу підписало 200 послів. Річ в тому, що всі партії дрожать за впливи на урядництво. Цікаво, що у Франції використується тепер ріжні нагоди для підкреслення французько-анґлійської та французько-американської приязни. В таких маніфестаціях беруть участь урядові представники чи то Америки чи Анґлії. А все це познака, що твориться спілка для боротьби з большевизмом. Для заманіфестовання цеї приязни використано м. и. приняття американського летуна Ліндберґа, який перший перелетів Атлянтійський Океан і за 33. години прибув з Нюйорку до Парижа.

В АВСТРІЇ йде оживлена аґітація за прилученням до Німеччини. Теперішна більшість в парляменті, на якій спирається правительство, хотілаби якнайскорше перевести зєдинення з Німеччиною. Цього вимагає перше всього економічне життя австрійської републики.

ЛАТВІЯ підписала на днях дуже корисний для себе торговельний договір з большевиками.

В БОЛГАРІЇ відбулися вибори до парляменту (Народното Собранія). З огляду на неграмотність виборців кожна виборча листа мала окрему краску і по цьому виборці визнавалися в партіях. Вибори скінчилися побідою правительства, як звичайно в Болгарії. Одначе в столиці, в Софії з 35.000 голосуючих правительственна партія здобула тільки 11.000 голосів. За те на провінції правительство перевело 172 послів, а опозиція здобула 84 мандати. З опозиції перевела найбільше своїх послів ліва селянська партія, вірна свойому забитому провідникови Стамбулійському (болгарський Вітос). Вона здобула 59 мандатів (в попереднім парляменті мала 24 послів). Соціялісти здобули 6 мандатів, комуністи 5, демократи Малінова 5, а решту опозиційних мандатів здобули Македонці і незалежники. Підчас виборів віддано 1,130.005 голосів, з чого 48% впало на правительственні партії.

Порівнання Америки з Европою.

Перший досвід, якого набирається кождий чужинець, прибувши перший раз в Америку і який основно змінює його дотогочасну думку, то те, що Америка є богато разів більша, чим він думав. Пересічний Европеєць, часто навіть з образованих, рідко собі представляє Америку більшою від його рідного краю і говорить приміром про віддалення Ню Йорк — Шикаґо, як про Київ — Житомір, Львів і Перемишль, Берлін і Дрезно або Рим і Неаполь. Щойно приїхавши сюди, бачить, що ті американські віддалі богато більші, що самі Зєдинені Держави дорівнюють простором майже усій Европі, а подорож з одного кінця Америки на другий, себто від атлянтійського по спокійний океан рівняється подорожі з Европи в Америку. Та найкрасше видно ту ріжницю в поняттях про великанські простори Америки, коли попробувати порівняти з нею поодинокі европейські краї.

У північно-східному кутку Зєдинених Держав лежить шість стейтів Нової Анґлії: Мейн, Ню Гемпшир, Вермонт, Мессечузетс, Коннетикет і Род Айленд. Вони всі разом дорівнюють величиною двом Литвам або Ірляндіям. Коли до тих стейтів додати ще нюйорський, то величина тої площини дорівнює Італії. Коли до того додати ще пів стейту Ню Джерзи, то вийде Румунія, а як брати цілий стейт, то дістанемо територію так велику, як Польща, Норвеґія або Фінляндія. Як до згаданих осьми стейтів додати ще Пенсилвенію то повстане країна так велика, як Україна або Швеція. Коли долучити ще Меріленд і Делавер, то вийде нинішна Німеччина. По доданню Вест Вирджинії вийде простір, як нинішна Франція, а трохи більший від Еспанії.

Та Европа має ще ріжні маленькі держави, яких ніяк не можна порівняти ні з одним стейтом Зєдинених Держав, як прим. Монте Карльо (або инакше Монако), Сан Маріно, Ліхтенштайн, вільне місто Данціґ.

Найменьший американський стейт Ровд Айленд є таксамо великий, як князівство Люксембурґ. Голяндія і і Бельґія такі як Мериленд, Данія, Швайцарія і Естонія такісамі як третина стейту Ню Йорк. Австрія не є більша від Савт Каролайни, а Литва і Ірляндія майже рівні стейтови Мейн. Угорщина і Портуґалія трохи меньші від Індіяни, Болгарія така як Кентоки, а Греція як Пенсилвенія. Чехословаччина завбільшки Айови, Югославія рівняється стейтам Ореґон і Ню Йорк разом. Італія, Румунія, Польща і Фінляндія, які дуже мало ріжняться щодо величини, відповідають приблизно стейтови Ню Мексико. Швеція і Україна є два рази так великі як стейт Юта, Німеччина така як Кензас і Колорадо, Еспанія і трохи більша, Франція рівняються Норт і Савт Дакоті і Небрасці разом. Франція мусілаб заанектувати окуповану частину Німеччини, Голяндію, Бельґію і Швайцарію, щоб дорівняти найбільшому стейтови Тексас. А на Алясці помістилабся Німеччина Франція і Еспанія разом.

Коли брати під увагу самі Зєдинені Держави без Аляски і прочих заморських територій, то на їх просторі помістилобся дві бувші Росії, 14 Францій, 15 Еспаній, 16 Німеччин, 17 Україн, 24 Румунії, Норвеґії, Фінляндії або Польщі, 25 Анґлій, 26 Італій, 31 Югославія, 55 Чехословаччин, 73 Болгарії, 84 Мадярщини, 91 Литва, 94 Австрії, 121 Латвій, 178 Даній, 189 Швайцарій, 240 Голяндій, 258 Бельґій або 275 Альбаній.

Та се відноситься лише до простору. Европа, яка приблизно рівнається Зєдиненим Державам разом з Аляскою і прочими посілостями, має на тій території около 476 міліонів мешканців, підчас коли населення Зєдинених Держав з усіми частями не перевисшає 118 міліонів.

В КИТАЮ розпочався сумерк диктатора Манджурії Чан-Тсо-Ліна. Його армія побита на двох фронтах. З одної сторони побив її „християнський ґенерал Фенґ, а з другої Чан-Кай-Шек. Армія Чан-Тсо-Ліна скоро відступає. На її задах йдуть селянські повстання. Поразка Чан-Тсо-Ліна дуже не на руку Японії. Вона готова його активно піддержувати. А це може спричинити вмішання в китайську саламаху Америки, яка боїться, щоби Японія не надто міцно усадовилася в Китаю.

ВСЯЧИНА

До нинішного числа долучуємо чеки почтової щадниці і просимо ними надіслати передплату до кінця року в квоті 5 зол. 50 ст. Хто не в силі відразу надіслати передплату до кінця року, нехай пришле передплату на слідуючий квартал в квоті 3 зол. Хто до кінця місяця червня не надішле передплати, тому здержаться висилку з початком липня.

В пятницю, д. 17 червня, о 12 год. в Салі „Нар. Дому“ відбудеться велике господарське віче, де будуть обговорені податкові справи громад і комасація (сцілення) ґрунтів. Явіться всі! Це віче скликує філія „Сільськ. Господаря“ в Перемишлі.

Діти до Риманова! З днем 1-го липня відкривається діточа кольонія в Риманові. Зголошення до 20 червня приймає *А. Кишакевич, Перемишль Щитова ч. 4.*

НОВИНКИ.

Місто розводів. Місточко Starville в Америці до недавна було мало кому знане. Сьогодня в ньому кишить від гостей. Сталося це завдяки місцевому судді Крокзонови, який здобув собі славу спеціяліста від розводів. Сам він в свойому життю шість разів брав розвід і набрав такого досвіду, що — як пишуть ґазети і кажуть люде — вміє протягом кількох хвилин розвязати найбільш складну розводову справу. Тому до місточка зїжджаються мущини і жінки, що хочуть розвестися. Для одержання розводу треба бодай шість місяців мешкати в Starville. Тому місточко все зростає і робить добрі інтереси. Чого доброго – поставить памятник судді Крокзонови, бо йому завдячує свою „славу“.

Боротьба з комунізмом в Европі. Вся еспанська преса живо цікавиться анґлійсько-большевицьким спором і доходить до висновку що всі европейські нації повинні обєднатися в боротьбі з комунізмом, зазначуючи, що Еспанія в кожній хвилі готова приступити до протибольшевицького фронту. — Чехословацька поліція арештувала в Празі около 20 осіб, обвинувачених в протидержавній роботі. Всі арештовані належали до комуністичних орґанізацій. Поміж ними є секретар орґанізації комуністичної молоді в Братиславі. Один з головних провідників чергового заговору, який саме відкрито, вспів втекти до Москви, бо мав большевицький дипльоматичний паспорт.

Нові землетруси мали місце на днях: один в Неаполі та його околиці (в Неаполі завалився 5-ти поверховий дім), другий в Білгороді.

Кара смерти на Литві. З поміж 15 комуністів, обжалованих за викликування розрухів в день 1. травня суд засудив 5 осіб (між ними одну жінку) на кару смерти. Засуджено теж на смерть бувшого шефа литовського ґенерального штабу Клещинського, якого приловлено на горячому вчинку, як продавав большевицьким аґентам важні військові документи. Засуд виконаний.

Японський цісар шукає жінки для брата. Мікадо (цісар Японії) недавно оповістив, що шукає жінки для свого брата князя Ясугіто Хіхібу, якого всі уважають наслідником японського престола (мікадо бездітний). Ця вістка викликала велике враження серед японської аристократії, бо цісар зазначив, що цим разом вибір нареченої для брата не буде обмежений на пануючі роди. На основі старовинного японського звичаю наслідник престола не буде мати нічого до говорення при виборі нареченої. Вибирають двірські достойники. А коли мікадо затвердить вибір, відбудуться тимчасові заручини і виміна слюбних подарунків. Справжні заручини відбудуться щойно після упливу жалоби, яка тепер панує на цісарськім дворі (кілька місяців тому помер мікадо Йошігіто). Князь Ясугіто Хіхібу має 25 літ і уважається за старого кавалера, бо в Японії женяться дуже молодо.

Страшна подія на селі. В Шовську коло Ярослава 58-літня вдова Марія Ґориль записала маєток синови. Від хвилі запису не було в хаті спокою. Дійшло до того, що мати хотіла отруїти сина. Син зробив на маму донесення до суду. Стара Ґорилева випроваджується з хати і спить у сусідів. 1. червня рано молодий Ґориль острив сапу, коли надбігла стара з сокирою. З криком „ти будеш на мене доносити“ хотіла зарубати сина. Син вдарив матір сапою і так нещасливо, що вона на місці впала трупом. Опісля зголосився в ярославськім суді, де його після переслухання замкнено.

Гадина на базарі. В Лодзі на базарі гадина вкусила в ногу робітника Богуславського і його в тяжкому стані завезено до шпиталю. Звідкіля вона взялася на базарі, ніхто не знає.

Фальшивий дентист (зубар). В Медиоляні відбувся процес, в якому всі свідки виступали з підвязаними зубами. На лаві обжалованих сидів незвичайно спритний обманець. Він обманював людей ріжними способами, а вкінці забавився в дентиста, виписавши на свойому шильді: „асистент кліники „Charite“ в Парижі, доцент університету в Америці, довголітний керманич кліники в Льондоні“ ітд. Наївні люде приходили до цеї дентистичної „поваги“. А він їм виривав зуби і вставляв неначеб то золоті щоки і казав собі добре платити. Вкінці опинився на лаві обжалованих.

Ґазовий замах на ірляндських міністрів. В Ірляндії панує передвиборча горячка. Віча і зібрання мають дуже бурливий характер. На президента міністрів Cosgrave і міністра судівництва зроблено замах при помочі ґазової бомби.

Досвід Американців з ескімосами. Америка купила від Росії в р. 1867 богатий півостров на північно-західній кінчині американського континенту, т. зв. Аляску, де живе й досі в зимних підбігунових снігах і ледах около 30.000 Ескімосів. Американський уряд зачав в новійших часах займатися також виховуванням ескімоської молодіжи на американський спосіб. Побудував для них школу в одній місцевости в стейті Ореґон в Америці, спровадив сюди кількасот ескімоських дівчат і хлопців, дав американських учителів і притулок для ескімоських дітей (в віці 15-18, словом хотів виховати їх на правдивих Американців. Одначе завелися Американці в своїх надіях. Ескімоська молодіж в часі своїх чотиролітних студій в школі вправді дала доказ своєї здібности в декотрих напрямках науки, відповідаючих їх колишньому життю в снігах і ледах, одначе випущена в світ по скінченю школи, щоб шукати самостійного заняття і заробітку і жити в Америці — завела надії Американців. — Молодіж Ескімосів, з природи пажерлива і в наслідок вічної зими в своїй батьківщині призвичаєна до споживання великої скількости рибячого мяса і товщу, занепадала на здоровлю під впливом відмінної, переважно мучної страви в Америці і богато ескімоських вихованків американської школи попало в сухоти і вмерло. До сього причинилося також те, що діти страшно тужили за своїм рідним краєм, за своїми вічними ледами і снігами на півночи. Вийшовши зі школи, з розпуки зачали вести „дике життя“ в Америці, уживаючи в багатьох випадках як средство оборони свого „гонору“ т. зв. кровавої пімсти, яка ще й до нині єсть законом у Ескімосів. Тому багато ескімоських хлопців в Америці мусіло увійти в конфлікт з амер. правом і пійти до вязниці. А знова дівчата призвичаєні в своїм краю до т. зв. поліандрії (то є, що у них одна жінка може мати кілька мужів) пустилися на розпусту. Бо треба знати, що у Ескімосів і подруже легко заключити і розвід взяти ще лекше. Подруже заключають так, що молодий, одягнувшися в найкращу одежину, яку має, іде до дівчини і дає їй в подарку нову жіночу одежину. Коли дівчина вбере на себе ту нову одежину, що її приніс жених, то вже й вінчання готове, більш слюбних церемоній не потрібно. А знова „розвід“ береться через просту устну заяву чоловіка або жінки, що вже довше з собою не хочуть жити як чоловік і жінка. Так то з причини невдачі з американізовання Ескімосів, америк. федеральний уряд постановив занехати спроваджування ескімоської молодіжи до американських шкіл, а за те взявся закладати для Ескімосів в самій Алясці фахові школи близько ескімоських осель.

Жінка — тенор. В одному з віденських шпиталів переходила операцію Бася Осиповна. Підчас наркози зачала вона співати сильним мужеським голосом, так що лікар, який мав переводити операцію зачав сумніватися, чи Осиповна є жінкою. Коли вона виздоровіла, вислано її на ляринґольоґічний (горляний) відділ шпиталю, щоби там перевести наукові досліди над її горлом. Чотири місяці вишколювала пані Осиповна свій голос і співає чудовам мужеським тенором. Зложила іспит перед міжнародньою комісією орґанізації артистів під проводом славного музика Леґара. Одночасно може пані Осипова співати й милим жіночим сопраном, хоча цей ще не є вишколений. Лікар др Штерн пояснює теноровий голос цеї жінки тим, що вона підчас співу віддихає так як мущина — животом, міжтим коли жінки віддихають грудьми. Тепер її з ріжних сторін анґажують до театрів. Осиповна є еміґранткою з Одеси. Досі бідувала. Завдяки припадкови усміхнулася їй карієра співачки.

Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цім місци оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Леся Українка: **У пущі,** драма в 3 діях — у редакції, з передмовою й поясненнями А. Крушельницького. Сторін І—IX, 1—94. Ціна 2 зол.

Борис Грінченко: Оповідання — у редакції, з передмовою й поясненнями А. Крушельницького. Сторін І—X, І—78. Ціна 2 зол.

Іван Нечуй-Левицький: Микола Джеря. З передмовою й поясненнями А. Крушельницького. Сторін І—XVI, 1—136.

Степан Руданський: Вибір із творів. З передмовою й поясненнями дра І. Брика. Сторін І—XVI, 1—80.

Наведені твори — це перші чотири томики нового видавництва „Для школи і дому“, започаткованого книгарнею Наукового Товариства ім. Шевченка. Кожний томик заосмотрений життєписом і характеристикою творчости автора, а крім цього поясненнями, в яких узгляднюється теж чужі, зглядно менше зрозуміли слова. Три перші томики вийшли з під редакції талановитого педаґоґа і відомого письменника Антона Крушельницького (до речі: звертаємо увагу наших читачів на його цикль новістей: „Як промовить земля“, „Як пригорне земля“, „Змаганя“, „Дужим помахом крил“, „В хуртовині“ і „Надаремне“, в якому зобразив він події на Галицькій Землі від початку світової війни аж до ісходу за Збруч 1919 р.). Четвертий томик (вибір з творів Руданського) зредаґував др Іван Брик — історик літератури і досвідний педаґоґ. Давно відчувається необхідність оттакого видавництва, яке щойно тепер започаткувала Книгарня Наук. Товариства. Необхідне воно не тільки для шкільної молоді, а й для богатьох наших людей, що досі мало звертали уваги на культ літературної мови. Щоби тільки видавництво якнайбільше видавало! Щоби воно мало змогу оттакими томиками обняти всі найкращі твори наших письменників, а ще й в додатку взятися за перекладну літературу. Це залежить, розуміється, від читачів. Видання „Для школи і дому“ горячо поручаємо в першу чергу бібліотекам наших читалень.

Останні відомости.

Вибух порохівні під Краковом.

В неділю о год. 10 перед полуднем вибухла краківська порохівня, яка є від міста віддалена 5 кільометрів. Внаслідок вибуху ціле село Вітковіце є зруйноване, дахи з домів позривані, вікна і двері в хатах понищені. На нещастє недалеко порохівні були шпитальні бараки, в яких було 400 хорих дітей. Около 80 дітей ранили спадаючі бельки і шкло з вікон. Всіх убитих людей нараховано поки-що 17, а кілька соток є ранених. Саме тоді в краківських костелах відбулись недільні богослуження. Коли настав вибух, шиби в вікнах костелів повилітали, а налякані люди почала втікати. Сила вибуху була так велика, що в Кракові, віддаленім о 5 км. від пороховні, в деяких домах поперевертались меблі, люди поспадали, потріскали грубі шиби виставові по склепах.

Та мабуть найбільше потерпіли дооколичні села, а особливо село Вітковіце. Тут жінки оповідають, що в хвилі вибуху здавалось їм, що доми валяться їм на голову, як невидима сила викидала дітей з колисок (одна дитина впала зі стола і мало-що не забилась), як щось виривало вікна, двері і т. д. Тоді жінки, хапаючи дітей на руки, втікали куди очі їх несли. Декотрі люди під напором сили вибухової і з переляку дізнали хвилевого паралїжу т. є. через якийсь час не могли рушати руками, або ногами і тд. Страшні сцени діялись в шпитальних бараках, де було понад 400 дітей хорих. Деревляні стіни бараків потріскали, всі дерева і вікна вирвані і поломані. Саме тоді діти їли сніданок. Столи попереверталсь і настрашені діти втікали в поля. До вечера деяких дітей не можна було знайти.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

З Дирекції укр. ґімн. „Рідної Школи“ У.П.Т. в Дрогобичі.
Вступні іспити до кляс від 2—7 включно 20, 21 і 22 червня.
Вступні іспити до І-шої кляси 30 червня.
Зголошення й інформації в секретаріяті ґімназії: Івана 32.

Вступні іспити до кляс II — VIII у приватній українській ґімназії з правом прилюдности в Рогатині відбудуться 20, 21, та 22. червня ц. р. (до VIII кл. тільки за дозволом кураторії — прохання з поданням мотивів внести негайно на руки управи ґімназії). До І. кляси відбудуться іспити 28. червня в 8. годині рано. — Чайковський.

Хтось не має нічого ліпшого до роботи і занадто займається моєю особою в „Громадському Голосі“ та „Раді“, називаючи мене ріжними епітетами та приписуючи мені ріжні зловживання. — Заявляю, що моя совість чиста, чого й дописувачам „Гром. Голосу“ і „Ради“ із щирого серця бажаю. Громадянство Збаражчини знає мене занадто добре і в ніякі клевети не повірить. Впрочім всякі очернення походять з одного жерела, про що Збаражчина дуже добре знає. — *Др. Андрій Гаврилюк*, лікар в Збаражі.

Всіх залізничників, що не повнять служби і не одержують пенсії проситься зголоситись дня 11. VI. ц. р. до Т-ва „Просвіта“ на Болоню. Справа дуже важна.

Семинаристка з V курсу шукає лекції на селі на цілий рік. Зголошення до Адмін. „Укр. Гол.

Кандидат адвокатури з пічрічною практикою шукає посади концепєнта. Зголошення прошу слати на адресу: Олександер Босий канд. адв. Перемишль вул. Сєнкевича.

Трушови Теодорови в Старім селі, любачівського повіту, п. Олешиці, дня 22. V. вкрадено з пасовиска пару коней. Кінь гнідий, літ 9, високий на 131 cm. Кляч червона, літ 5, висока на 135 cm., на чолі має білу криску, а над правим оком з верху не має волося. Хто пізнає, прошу мене повідомити а отримає нагороду. — Труш.

Вийшла з друку і продається в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові книжка французькою мовою проф. Олександра Шульгина: „L' Ukraine et le cauchemar rouge“. Книжка ця присвячена оглядови загального стану руїни на Україні 1919—1920 роках та жидівським погромам, які мали тоді місце на Україні.

ДРАМАТИЧНИЙ КОНКУРС.

Товариство „Просвіта“ у Львові, хотячи причинитися до розбудження драматичної творчости для аматорської сцени, розписує оцим драматичний конкурс. Умовини конкурсу: тема песи з життя українського народу. Форма довільна (драма, траґедія, комедія, фарса, оперета). Песа оріґінальна, й ніде недрукована та невиставлена, розміром одної театральної вистави (2—5 дій). Кількість осіб (роль) не повинна переступати числа 10-ти, крім гуртковиx сцен. Автори мусять мати на увазі простоту і вбогість аматорської сцени щодо декорацій, сценічних приладів, костюмів і освітлення. При оцінці пєс головну ролю гратимуть її прикмети літературні та сценічні Останній речинець присилки рукопису до 31. грудня 1927. Нагорода 50 долярів. Рукописи повинні бути писані на машині або гарним, читким почерком, бажане: неавторським. Пєси висилати не анонімово, з девізою, яка заступає прізвище автора. Крім цього додати запечатану коверту, в якій буде вказане прізвище автора з його адресою. Крім пєси, що одержить нагороду замітніщі будуть відзначені похвальною згадкою, а мотиви подані в пресі. Т-во „Просвіта“ застерігає собі право видати нагороджену пєсу. Це право торкається тільки першого видання. Автори ненагороджених пєс зможуть відобрати собі рукописи після проголошення конкурсового суду. В місяць після його проголошення Т-во „Просвіта“ не бере відповідальности за долю рукописів. Жюрі конкурсу буде оголошене пізніще. Рукописи висилати на адресу: Товариство „Просвіта“ у Львові, Ринок 10/II. — У Львові, дня 31. травня 1927 р. За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові:

М. Галущинський, голова. *В. Мудрий,* секретар.

За редакцію відповідає Степан Навроцький. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.